

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1220/2019
12.07.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Зоране Делибашић, Бисерке Живановић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Бисенија Лазаревић адвокат из ..., против тужене ВВ из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Чакаревић адвокат из ..., ради раскида, утврђења ништавости и поништаја уговора о доживотном издржавању, утврђивања заоставштине, нужног дела и редукције тестамена, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 315/18 од 08.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 12.07.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 315/18 од 08.11.2018. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 315/18 од 08.11.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П 1244/13 од 01.11.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се поништи уговор о доживотном издржавању закључен и оверен 05.11.2009. године пред Општинским судом у Горњем Милановцу под ЗР. бр. .../2009 између покојног ГГ из ... као примаоца издржавања и тужене као даваоца издржавања. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да је уговор о доживотном издржавању који су закључили и оверили 05.11.2009. године пред Општинским судом у Горњем Милановцу под ЗР. бр. .../2009 покојни ГГ као прималац издржавања и тужена као давалац издржавања ништав. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се раскине уговор о доживотном издржавању који су закључили и оверили 05.11.2009. године пред Општинским судом у Горњем Милановцу под ЗР. бр. .../2009 покојни ГГ из ... као прималац издржавања и

тужена као давалац издржавања, због неизвршавања обавезе тужене. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да заоставштину иза смрти покојног ГГ из ... представља непокретност коју сачињава право својине на 1/3 породичне стамбене зграде број 1 саграђене на катастарској парцели .../... у КО ... и право коришћења од 1/3 на наведеној парцели, све по листу непокретности ... КО ..., и да се заоставштина има расправити по законском реду наслеђивања тако да тужиоци имају право својине на идеалним деловима од по 1/3 што је тужена дужна да призна и трпи укњижбу својинског и државинског права тужилаца у катастру непокретности по наведеном основу, као и физичку и цивилну деобу истих непокретности ради реализовања својинског и државинског права тужилаца на означеној непокретности у наведеном обиму. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да је својеручним писменим завештањем покојног ГГ сачињеним 01.12.2003. године и проглашеним пред Основним судом у Чачку - Судска јединица у Горњем Милановцу на оставинској расправи од 05.03.2013. године, повређено право тужилаца као законских наследника на заоставштини сада покојног ГГ и да се тестамент редукује тако што ће се утврдити да тужиоци имају право својине на идеалним деловима од по 1/6 на непокретности која сачињава право својине на 1/3 породичне стамбене зграде број 1 саграђене на катастарској парцели .../... КО ... и право коришћења од 1/3 на наведеној парцели, све по листу непокретности ... КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи укњижбу својинског и државинског права тужилаца у катастру непокретност по наведеном основу, као и физичку и цивилну деобу истих непокретности ради реализовања својинског и државинског права тужилаца на означеним непокретностима у наведеном обиму. Ставом шестим изреке, утврђено је да путничко возило наведено у овом ставу изреке представља заоставштину покојног ГГ бившег из ... и да тужиоци као законски наследници имају право својине на наведеној покретној ствари што је тужена дужна признати у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Ставом седмим изреке, обавезани су тужиоци да на име трошкова парничног поступка плате туженој износ од 78.950,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 315/18 од 08.11.2018. године одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Основног суда у Горњем Милановцу П 1244/13 од 01.11.2017. године у првом, другом, трећем, четвртном, петом и седмом ставу изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права и предложили да се, ради уједначавања судске праксе и новог тумачења права, о ревизији одлучује на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужена је поднела одговор на ревизију, са предлогом да се иста одбаци као недозвољена и тужиоци обавезу да јој надокнаде трошкове поступка по том ванредном правном леку.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку (ЗПП), прописано је да је ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је то потребно ради разматрања правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначавања судске праксе или новог тумачења права (посебна ревизија).

Сходно ставу другом ове одредбе, о дозвољености и основаности ревизије из става првог, Врховни касациони суд одлучује у већу од пет судија.

Према устаљеној судској пракси, супружници могу између себе закључити пуноважан уговор о доживотном издржавању. Такав уговор није противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, и кад су обавезе даваоца издржавања идентичне са његовим законским обавезама издржавања супружника. Пресуда Врховног касационог суда Рев 517/15 од 06.04.2016. године, на коју се тужиоци позивају као пример неуједначене судске праксе у спору за утврђење ништавости уговора о доживотном издржавању закљученог због недопуштене побуде из члана 53. став 2. Закона о облигационим односима, не оправдава одлучивање о посебној ревизији тужилаца јер је донета у спору који чињенично није у потпуности идентичан са овим спором. У спору у којем је означена пресуда донета утврђено је да животни и материјални услови прималаца издржавања (обоје су имали пензије и били уобичајеног здравственог стања за њихове године) нису указивали на неопходност закључења уговора о доживотном издржавању, те да је мотив (побуда) за закључење тог уговора било стамбено обезбеђење даваоца издржавања јер је законска наследница прималаца издржавања - његова полусестра по оцу, била материјално обезбеђена. И у овом спору прималац издржавања је имао пензију (у једном периоду већу а након тога мању од пензије тужене - даваоца издржавања), али се у време када је уговор закључен његово здравствено стање погоршало па је оспорени уговор закључен са циљем да се оболелом примаоцу издржавања обезбеди нега и брига у болести. Околност да је прималац издржавања оболео од канцерогеног обољења и да је то туженој било познато, сама по себи не значи да би уговор требало поништити. И у том погледу већ постоји изграђена судска пракса да тешко обољење примаоца издржавања, које подлеже одговарајућем медицинском третману, не мора да указује на блиску смрт и краће трајање обавеза даваоца издржавања из уговора о доживотном издржавању. Од закључења спорног уговора па до смрти примаоца издржавања протекло је нешто више од три године, тужена се о примаоцу издржавања старала и пре закључења уговора (брак су закључили 26.12.1987. године) и његова сврха је остварена, тако да у конкретном случају тужена није имала намеру да искористи тешко здравствено стање примаоца издржавања ради стицања несразмерне имовинске користи.

Из наведених разлога, по оцени Врховног касационог суда, не постоји потреба да се о посебној ревизији тужилаца одлучује ради уједначавања судске праксе. Такође, не постоји ни потреба за новим тумачењем права меродавног за

одлуке о одбијању захтева за утврђење ништавости, евентуално поништај и раскид уговора о доживотном издржавању (чланови 53. став 2, 103. став 1. и 124. Закона о облигационим односима, односно члан 203. Закона о наслеђивању), утврђење да за оставштину умрлог примаоца издржавања чини непокретност која је била предмет спорног уговора (члан 195. став 1. Закона о наслеђивању) и утврђење да је својеручним завештањем покојног примаоца издржавања од 01.12.2003. године, опозваним закључењем уговора о доживотном издржавању, повређен нужни наследни део тужилаца (члан 178. Закона о наслеђивању).

Сходно изложеном, одлучено је као у првом ставу изреке.

Спор за утврђење ништавости, евентуално поништај и раскид уговора о доживотном издржавању, покренут тужбом наследника умрлог примаоца издржавања је имовинскоправни спор. И захтеви за утврђење да одређена имовина чини заоставштину неког лица, односно да је завештањем повређен нужни наследни део су имовинске природе. У имовинскоправним споровима о дозвољености ревизије одлучује се на основу члана 403. став 3. ЗПП - према вредности предмета спора побијаног дела. У овом случају вредност предмета спора (истовремено и вредност предмета спора побијаног дела) одређена на основу члана 33. став 2. ЗПП, износи 100.000,00 динара. Овај износ је очигледно нижи од динарске противвредности 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, релевантног за оцену дозвољености ревизије по члану 403. став 3. ЗПП, што значи да ревизија тужилаца у овом спору није дозвољена.

С`тога је, на основу члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Трошкови тужене за одговор на ревизију, по оцени Врховног касационог суда нису били нужни за вођење ове парнице, па је зато применом чланова 154. и 165. став 1. ЗПП одлучено као у трећем ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић